މަޢު ލޫ މާ ތު
"
"ބޮ
ސަ އި ންސު ވެރިން ބުނަމުންދާ ޑު ބިންހެލުން
އަލް އު ސްތާ ޛު ޙަސަ ން ޒަހީނު
ބި ންހެ ލު މާ އި ބި ންހެ ލު ންތަކު ން އި ންސާ ނުންނަށް ލި ބެ މު ންދާ ކައި ރި ކައި ރީ ގައި މި ފަދަ އެތައް ބި ންހެ ލު ންތަކެ އް ވަނީ ދު ނި ޔޭގެ އެކި
ގެއް ލު ންތަކާ އި ގު ޅި ގެން ސަ އި ންސްވެރި ން ދަނީ އަބަދު ވެސް ބައް ރުތަކަށް އައި ސްފައެވެ. ސަ އި ންސްވެރި ން ބު ނާގޮތު ގައި ކައި ރި
ދި ރާސާކު ރަމު ންނެވެ. ދު ނި ޔެއަށް އަންނަމު ންދާ ބަދަލު ތަކާ އި ކައި ރީ ގައި ބާ ރުގަދަ ހަތް ބި ންހެ ލު ން ދު ނި ޔޭގެ އެކި ސަ ރަހައް ދު ތަކަށް
ދު ނި ޔެ އޭގެ ސަ ތަޙައި ގެ މަތީގައި އެނބު ރެމު ންދާ ދި އު މާ މެދު އައު މަކީ އެމީހު ންގެ ކަންބޮޑު ވު ން އި ތު ރުވި ކަމެކެ ވެ. އެއީ 2015
ބަލާ ހޯ ދަމު ންނެވެ. މީގެ ބޭނުމަކަށް ވެފައި އޮތީ މި ކައު ނަށް ވަނަ އަހަރު ނޭޕާ ލަށް އައި ބާ ރުގަދަ ބި ންހެ ލު ންފަދަ ބި ންހެ ލު މެއް
އަންނަމު ންދާ ބަދަލު ތައް ދެނެގަތު މެވެ. ބި ންހެ ލު ންތައް އު ފެދެން ތަކު ރާރުވެގެން ހި ގައި ދާ ނެކަމަށް ފެންނާތީއެވެ. ދި ރާސީ ހޯ ދު ންތަކު ން
މެދު ވެރި ވާ ސަ ބަބު ތަށް ދި ރާސާކޮށް ދެނެގަތު މެވެ. 2004 ވަނަ އަހަރު އެކަމަށް ބާ ރު ލި ބޭތީއެވެ. ނުވަތަ ދު ނި ޔެއަށް މި ހާ ތަނަށް އައި ސްފާ
އި ންޑޮނޭޝި އާ ގެ ސުމަޓް ރާއަށް އައި ބާ ރުގަދަ ބިންހެ ލު މާ އެކު ދު ނި ޔޭގެ ބި ންހެ ލު ންތަކަށް ވު ރެ ބޮޑު އެއަށް ވު ރެ ވަރުގަދަ ބި ންހެ ލު މެއް އަތު ވެދާ ނެ
ހި ގު މަށް ވަނީ ބަދަލު ތަކެ އް އައި ސްފައެވެ. ދު ނި ޔޭގެ ބައް ރުތަކަށް ވަނީ ކަމު ގެ ބި ރު އޮތީމައެވެ.
އެކަމު ގެ ސަ ބަބު ން ފަރަގު ތަކެ އް ގެނުވާ ފައެވެ.
ދު ނި ޔެއަށް ކު ރި މަތި ވަމު ންދާ ބިންހެ ލު ންތަކާ ގު ޅި ގެން ސަ އި ންސްވެރި ން
މީ ގެ އެތައް އަހަރުތަކެ އް ކު ރި ން ވަނީ ދި ރާސާތަކެ އް ކު ރަން
ފަށާ ފައެވެ. އެދި ރާސީ މަސަ އް ކަތް ތަކު ން ސަ އި ންސްވެރި ނަށް ހޯ ދު ނީ
ދު ނި ޔެއަށް ބާ ރުގަދަ ބޮޑު ބި ންހެ ލު މެއް އައު ން ގާ ތް ވެފައި ވާ ކަމެވެ.
ހަމައެއާ އެކު 2015 ވަނަ އަހަރު ނޭޕާ ލަށް އައި ބާ ރުގަދަ އެއީ މި ފަދަ ބި ންހެ ލު ންތަކަކަށް ފަހު އަންނާނެ ބި ންހެ ލު މެއް ކަމަށް
ބި ންހެ ލު މާ އެކު ލި ބު ނު ގެއް ލު ންތަކު ން ބި ންހެ ލު ންތަކާ މެދު ދި ރާސާތަކު ން ދައް ކާ ތީއެވެ. 2016 ވަނަ އަހަރާ ކު ރި މަތި ލައި
ސަ އި ންވެރި ންގެ ކަންބޮޑު ވު ން އި ތު ރުވެގެން ދި އައެވެ. ފަހަކަށް އައި ސް އަހަރުގެ ފު ރަތަމަ ހަތަރުމަސް ނި މި ދާ އި ރު ދު ނި ޔެއަށް ވަނީ ކައި ރި
ޖަމާޢަތުގެ ޚަބަރު 18 އެޕް ރީ ލް 2016

މަޢު ލޫ މާ ތު
ކައި ރީ ގައި މި ފަދަ 100 އަށް ވު ރެ ގި ނަ ބި ންހެ ލު ން އައި ސްފައެވެ. ލެއް ވީ މެވެ. (އެއީ) އެއު ރެންނަށް މަގު އެނގު މަށް ޓަކެ ވެ.“
މީގެ މާ ނައަކީ ސަ އި ންސްވެރި ންގެ ހޯ ދު ންތަކު ން ހޯ ދި ފައި ވާ އެންމެ މި އާ ޔަތު ން ސާފު ވެގެންދާ އެއް ކަމަކީ ބި ން ޤަރާރުވެ އޮތު މަށް ޓަކައި
ބާ ރުގަދަ އެއް ބި ންހެ ލު ން (މޮންސްޓާ އާ ތު ކު އޭކް) އާ އި ދު ނި ޔެ ފަރުބަދަތައް ލައް ވާ ފައި ވާ ކަމެވެ. ބި ން ހައް ދަވައި މި ކައު ނުގައި
ކު ރި މަތި ލާ ން ކައި ރި ވާ ކަމު ގެ ހެ ކި ތައް ކަމަށް ސަ އި ންސުވެރި ން މި އަދު ލައް ވާ ފައި ވަނީ އި ންސާނުންގެ ފައި ދާ އާ އި ލާ ބަޔަށް ޓަކައި ކަމެވެ.
ޤަބޫ ލު ކު ރެއެވެ. މި އީ ދު ނި ޔޭގައި މި ހާ ތަނަށް އައި ސްފައި ނުވާ ވަރުގެ އެކަން އި ތު ރަށް ސާބި ތު ވެގެންދަނީ ސުރަތު ލް ނަޙު ލު ގެ 15 ވަނަ
ބޮޑު ބި ންހެ ލު މަކަށް ވާ ނެކަމަށް ސަ އި ންވެރި ން ލަފާ ކު ރެއެވެ. އާ ޔަތު ގައި ވަޙީކު ރައް ވާ ފައި ވާ މި ބަސްފު ޅު ންނެވެ. وأََلْقَٰى فِ الَْْرضِ
އެހެ ންކަމަށް ވާ ނަމަ މި ބި ންހެ ލު ން ވެގެންދާ ނީ ދު ނި ޔޭގެ ޗާ ޓަށް رَواَس أَنْ تَيِدَ بِكُْ م وأََْنـهاَراً وَسُبلًُ لَعلََّكُْ م تَـهْتدَُونَ މާ ނައީ ”އަދި
يَِ
ބަދަލު ގެނުވާ ނެ ބި ންހެ ލު މަކަށެވެ. ދު ނި ޔެއަށް ބޮޑެތި ބަދަލު ތަކެ އް ތި ޔަބައި މީހު ންނާއި ގެން އެ ބި ން، ތެޅި ފޮޅި ގެންފާ ނެ ކަމަށް ޓަކައި ،
އަންނާނެ ބި ންހެ ލު މަކަށެވެ. ހަރުލައި ހު ންނަ ފަރުބަދަތައް ، ބި މު ގައި އެކަލާ ނގެ ލެއް ވި އެވެ.
އަދި ކޯ ރުތަކާ އި މަގު ތައް ލެއް ވި އެވެ. (އެއީ) ތި ޔަބައި މީހު ންނަށް
“
މަގު އެނގު މަށް ޓަކައެވެ.
ބި މަކީ އެކަލާ ންގެ ޚަލް ޤު ތަކު ންނަށް މާ ތް اله ލައް ވާ ފައި ވާ ތަނެކެ ވެ.
އި ންސާނުންނަށް މަންފާ އާ ފައި ދާ ކު ރަނި ވި ގޮތު ގައެވެ. އެބި ން އޭގޭ މާ ތް اله މި ކައު ނު ހައް ދަވާ ފައި ވަނީ ނި މު މެއް ނުވާ ތަނެއް ގެ
މަޤާ މު ގައި ދެމި އޮތު މަށް ޓަކައި ބޮޑެތި ބި ޔަ ފަރުބަދަތައް ލައް ވާ ފައި ވަނީ ގޮތު ގައެއް ނޫނެވެ. މި ބި މާ އި އު ޑު އެކަލާ ންގެ ލައް ވާ ފައި ވަނީ ވެސް
ބި ން ހި ފެހެ އް ޓު މަށް ޓަކައެވެ. އެކަން ބަޔާ ންކު ރައް ވާ ސޫރަތު ލް އެ ހަމައި ންނެވެ. އެހެ ންކަމު ން ސަ އި ންސުވެރި ން މި އަދު ދި ރަސާކޮށް
އަންބި ޔާ ގެ ގެ 31 ވަނަ އާ ޔަތު ގައި މާ ތް اله ވަޙީކު ރައް ވާ ފައި ވެއެވެ. ކޮންމެ ބި ންހެ ލު މަކާ އެކު ދު ނި ޔެއަށް ބަދަލު އަންނަވާ ހަކަ ބު ނުމަކީ
وَجَ علََْنا فِ الَْْرضِ رَواَس أََنْ تَيِدَ بْمِِ وَجَ علََْنا فيِهاَ فِج اَج اً سُبلًُ لَعلََُّهمْ މު ސްލި މެއް ގެ ހައި ސި އް ޔަތު ން ހައި ރާންވާ ންޖެހޭ ކަމެއް ނޫނެވެ.
يِ
يَـهْتدَُونَ މާ ނައީ ”އަދި އެއު ރެންނާއި ގެން އެ ބި ން، ތެޅި ފޮޅި ގެންފާ ނެ އަދި މި ފަހަކަށް އައި ސް ބި ންހެ ލު ން އި ތު ރުވެ ބާ ރުގަދަ ބޮޑު
ކަމަށް ޓަކައި ، ހަރުލައި ހު ންނަ ފަރުބަދަތައް ، ތި މަންރަސްކަލާ ނގެ ބި ންހެ ލު މެއް ދު ނި ޔެއަށް ކު ރި މަތި ވާ ނެކަމަށް ބު ނުމަކީ ވެސް
ބި މު ގައި ލެއް ވީމެވެ. އަދި އެ ބި މު ގައި ، ބޮޑެތި ތަނަވަސް މަގު ތައް މު ސްލި މު ންނަށް ހައި ރާންކަން ލި ބޭނެ ކަމެއް ނޫނެވެ. އެކަންވަނީ
ޖަމާޢަތުގެ ޚަބަރު 19 އެޕް ރީ ލް 2016

މަޢު ލޫ މާ ތު
ޚަލު ޤު ތަކު ން ޙާ ލި ޤު ކު ރެއް ވި ފަރާތު ން އަންގަވާ ފައެވެ. ސޫރަތު ލް އާ ޔަތެއް ގައި އެވާ ހަކަތައް ތަކު ރާރުކު ރައް ވާ ފައެވެ. ސޫރަތު ލް ޒަލް ޒަލާ ގެ
އި ބް ރާހީމް ގެ 48 ވަނަ އާ ޔަތު ގައި މާ ތް اله ވަޙީކު ރައް ވާ ފައި ވެއެވެ. ނަމު ގައި ވަކި ސޫރުތެއް އެވާ ހަކަތައް ބަޔާ ންކު ރައް ވައި ބާ ވާ ލައް ވާ ފައެވެ.
يَـوْمَ تُـبدََّلُ الَْْرضُ غَْيـرَ الَْْرضِ واَلَّس ماَواَتُ وَبَـرزَُوا لِلَّهِ الَْواحِ دِ ސޫރަތު ލް ޒަލް ޒަލާ ގައި މާ ތް اله ވަޙީކު ރައް ވާ ފައި ވެއެވެ. إِذَا زلُْزِلَتِ
الْقَهاَّرِ މާ ނައީ ”އެދު ވަހު ން، ބި ން އެހެ ން ބި މަކަށް ، އަދި އު ޑު ތައް الَْْرضُ زِلْزاَلََا ﴾١﴿ وأََْخَ رجَ تِ الَْْرضُ أَْثـقَالََا ﴾٢﴿ وقََالَ الِْنس اَنُ
(އެހެ ން އު ޑު ތަކަކަށް) ބަދަލު ކު ރައް ވާ ނެތެވެ. އަދި އެއް ކައު ވަންތަ، ماَ لََا ٣﴿ ﴾ يَـوْمَئِذٍ تَُّدِثُ أَْخ باََرهاَ ﴾٤﴿ بِأَنَّ رَبكََّ أَْوحَ ىٰ لََا މާ ނައީ
ބާ ރުވެރި ވަންތަ اللَّه ގެ حضرة އަށް އެންމެން ނުކު ންނާނެތެވެ.“ ”ބި ންގަނޑު އޭގެ (އެންމެފަހު ގެ) ހެ ލި ގަތު މު ން ހެ ލި ގެންފި ހި ނދެވެ.
އަދި ވެސް ވަޙީކު ރައް ވާ ފައި ވެއެވެ. يَـوْمَ تَشَ قَّقُ الَْْرضُ عَنْـهُمْ س رِاَعاً ذَٰلِكَ އަދި އެ ބި ންގަނޑު އޭގެ ބު ރަތައް)އެބަހީ: ބި މު ގެ އަޑީ ގައި
حَ شٌْ ر علََْيـناَ يَسِ رٌي (ސޫރަތު ލް ޤާ ފު ގެ)44 މާ ނައީ ”(އެއީ) އެއު ރެންގެ ވަޅު ލެވި ފައި ވާ خزانة ތަކާ އި ކަށް ތައް) ނެރެއު ކާ ލައި ފި ހި ނދެވެ. އަދި
މަތި ން ބި ންގަނޑު ފަޅަފަޅައި ގެންގޮސް އަވަސްއަވަހަށް حمشر ބި މަށް އެ ބި ންގަނޑަށް އެވަނީ ކީއް ހެ އް ޔޭ އި ންސާނާ ބު ނެފި ހި ނދެވެ.
އެއު ރެން ގެންދަވާ ދު ވަހެ ވެ. އެއީ ތި މަންރަސްކަލާ ނގެއަށް ދާ ދި ފަސޭހަ އެދު ވަހު ން އެ ބި ންގަނޑު ، އޭގެ خرب ތަކު ގެ ވާ ހަކަ ދައް ކާ ނެތެވެ.
އެއް ކު ރެއް ވު މެކެ ވެ.“ އެއީ ކަލޭގެފާ ނުގެ ވެރި ރަސްކަލާ ނގެ، އެ ބި މަށް އެކަން إهلام
“
ކު ރެއް ވީތީއެވެ.
މި އަދު ސަ އި ންސުވެރި ން ބު ނަމު ންދާ ސި ހު ން ލި ބޭފަދަ ބޮޑު
ބި ންހެ ލު މަކީ މި އީ ނޫންބާ ވައެވެ. މި އަށް ވު ރެ ބޮޑު ބި ންހެ ލު މެއް
ދު ނި ޔެއަކަށް ނާންނާނެ ވާ ހަކަ މާ ތް اله ވަނީ ކީރި ތި ޤު ރުއާ ންގެ
އެތައް އާ ޔަތެއް ގައި އަންގަވާ އި ންޒާ ރުކު ރައް ވާ ފައެވެ. ސޫރަތު ލް
މު ލް ކު ގެ 16 ވަނަ އާ ޔަތު ގައި މާ ތް اله ވަޙީކު ރައް ވާ ފައި ވެއެވެ.
أَأَمِنتُم مَّن فِ الَّس ماَءِ أَن يَْسِ فَ بِكُُ م الَْْرضَ فَإِذَا ه تَُورُ މާ ނައީ
يَِ
“ އު ޑު ގައި ވާ ކަލާ ނގެ (އެބަހީ: މަތި ވެރި ވެގެންވާ ރަސްކަލާ ނގެ)
ތި ޔަބައި މީ ހު ންނާއި ގެން ބި ންގަނޑު ގަންބަވައި ގެންފާ ނެ ކަމާ މެދު
(ބި ރެއް ނެތި) أمان ކަމު ގައި ތި ޔަބައި މީހު ން ތި ބީހެ އް ޔެވެ؟ ފަހެ ،
އެހާ ރުން، ބި ންގަނޑު ތެޅި ފޮޅި ގަންނާނެތެވެ.“ سورة النازعات ގެ 6
ވަނަ އާ ޔަތު ގައި މާ ތް اله ވަޙީކު ރައް ވާ ފައި ވެއެވެ. يَـوْمَ تَْـرجُ فُ الَّراجِ فَةُ
މާ ނައީ ”(ތާ ޅަފި ލި ފު ރަތަމަފަހަރު ފު ންމަވައި ލެއް ވު މު ން) ބި ންގަނޑު
ހެ ލި ގެންދާ ދު ވަހެ ވެ“ އެކަން އި ތު ރަށް ސި ފަކޮށް ދެއް ވައި ވާ ގި ޔަތު ތެދެކެ ވެ. މި އަދު ބި ންހެ ލު ން ދު ނި ޔެއަށް އަންނަ މި ންވަރު ވަރަށް
ސޫރަތު ލް ގައި މާ ތް اله ވަޙީކު ރައް ވާ ފައި ވެއެވެ. إِذَا رُجَّ تِ الَْْرضُ رَج اًّ ބޮޑަށް އި ތު ރުވެއް ޖެއެވެ. ބި ންހެ ލު ން އަންނަ އައު ންވެސް އަވަސްވެ
وَبُسَّ تِ الَْبِالُ بَس اًّ فكََ انَتْ هَباًَء مُّنبثَاًّ (ވާ ޤި ޔަތު)4،5،6 މާ ނައީ އި ތު ރުވެއް ޖެއެވެ. އޭގެ ގެއް ލު ންވެސް އި ންތި ހާ އަށް ބޮޑު ވެއް ޖެއެވެ.
”ބި ންގަނޑު ގަދަފަދައަށް ހެ ލި ގެންފި ހި ނދެވެ. އަދި ފަރުބަދަތައް މާ ތް ނަބި އް ޔާ صلى اهل عليه وسام ވަނީ އެކަން ހާ މަކޮށް ދެއް ވާ ފައެވެ.
ފު ނޑު ފު ނޑު ވެ، ހި މު ންވެއް ޖެހި ނދެވެ. ފަހެ ، ވަޔާ ބު ރަބު ރައި ގެންދާ ފަހު ޒަމާ ނުގެ އަލާ މަތް ތަކު ގެ ގޮތު ގައި ބި ންހެ ލު ން އި ތު ރުވެގެންދާ ނެކަން
ކު ނޑި ތަކެ އް ކަމު ގައި އެ ފަރުބަދަތައް ވެއް ޖެހި ނދެވެ.“ ވަނީ އަންގަވާ ދެއް ވާ ފައެވެ. އެހެ ންކަމު ން ޤު ރުއާ ނާއި ސުންނަތު ން
ފެންނާންހު ރި ހެ ކި ތަކަށް ބަލާ އި ރު ސަ އި ންވެރި ން ބު ނަމު ން އެދަނީ
ޤި ޔާ މަތް ދު ވަހު ގެ މި ޒަލް ޒަލާ ނުވަތަ ދު ނި ޔެ ދެކޭނެ އެންމެބޮޑު ކެ ބޮޑު ބި ބި
ތެދެ ވެ. ދު ނި ޔެއަށް ންހެ ލު މެއް އަންނާނެއެވެ. އެ ންހެ ލު ން
ބި ންހެ ލު ން ސި ފަކޮށް ދެއް ވާ މާ ތް اله ވަނީ ކީރި ތި ޤު ރުއާ ންގެ އެތައް
އައު ން ދާ ދި ގާ ތް ވެއް ޖެއެވެ.
ޖަމާޢަތުގެ ޚަބަރު 20 އެޕް ރީ ލް 2016